

Advies Netwerk Notarissen consultatie Afschermen op verzoek (wijziging van het Handelsregisterbesluit 2008)

inleiding

Met dit advies reageert Netwerk Notarissen op de voorgestelde wijziging van het Handelsregisterbesluit 2008 inzake een grondslag voor het afschermen van bezoekadressen op verzoek, zoals dat op 21 februari 2022 op www.internetconsultatie.nl is geplaatst.

Een goede informatievoorziening door het handelsregister vinden wij erg belangrijk. Niet alleen omdat dit zorgt voor een goede uitoefening van de wettelijke taak als notaris, maar ook omdat het rechtsverkeer in algemene zin en cliënten van de notaris in het bijzonder hierbij gebaat zijn.

Veel gegevens uit het handelsregister zijn openbaar en te raadplegen door derden. Het belang van het openbaar maken van deze gegevens moet daarom goed worden afgewogen tegen de privacy van ondernemers. Wij zien de voorgestelde wijziging van het Handelsregisterbesluit 2008 als een stap in de goede richting.

openbaarheid bezoekadres

De voorgestelde wijziging van het Handelsregisterbesluit 2008 verandert niets aan het uitgangspunt dat het door een onderneming geregistreerde bezoekadres openbaar is. Bezoekadressen kunnen, ook na wijziging van het besluit, slechts onder strikte voorwaarden worden afgeschermd.

Voor bepaalde rechtsvormen vloeit de verplichting tot openbaarmaking van het bezoekadres voort uit Europese regelgeving. Wij vragen ons af waarom de regeling niet omgedraaid wordt voor ondernemingsvormen waarop die Europese regelgeving níet van toepassing is. In plaats van 'openbaar, tenzij', wordt het een keuze voor de ondernemer. Overigens zal de ondernemer wel altijd een bezoekadres bij het handelsregister moeten registreren. Bepaalde publiekrechtelijke bestuursorganen, advocaten, deurwaarders, notarissen en bepaalde andere organisaties houden inzage in alle adresgegevens, zoals nu ook het geval is voor de adresgegevens van een natuurlijk persoon (artikel 8 Handelsregisterbesluit 2018).

In de nota van toelichting wordt het beeld geschetst dat ondernemers het publiceren van hun woonadres als bezoekadres van de onderneming niet als een probleem zien: *'Wie zijn woonadres ook als bezoekadres van de onderneming inschrijft, geeft dit woonadres aan de openbaarheid prijs. In dit digitale tijdperk is die informatie vrijwel onmogelijk helemaal weg te poetsen. Toch wordt ook vandaag nog bijna 90 procent van alle nieuwe ondernemingen ingeschreven op het woonadres van de ondernemer. Hieruit is af te leiden dat een ruime meerderheid van ondernemers daarin voor zichzelf geen veiligheidsrisico's ziet.'*

Deze veronderstelling komt niet overeen met hetgeen wij van bepaalde ondernemers horen, omdat zij niet altijd een alternatief hebben omdat er bijvoorbeeld maar één adres dat als bezoekadres in aanmerking komt, namelijk het woonadres van de ondernemer. Niet voor alle ondernemingen is

immers een kantoorruimte nodig en het huren van een dergelijke ruimte alleen om een ander adres aan het handelsregister te kunnen opgeven levert (veel) onnodige kosten op. Daarnaast is het natuurlijk de vraag welk nut zo'n bezoekadres dan in de praktijk voor de rechtszekerheid heeft.

En voor de ondernemers die wél een kantoorruimte gaan huren, speelt vaak het volgende. Een handelsregisternummer kan nodig zijn om een huurovereenkomst te kunnen sluiten. Omdat de verhuurder dit vraagt, of omdat voor de huur een bankverklaring nodig is en de bank het nummer wil hebben. Zodra de ondernemer de ruimte heeft gehuurd kan hij het bezoekadres wijzigen, maar dat voorkomt niet dat zijn woonadres via de Kamer van Koophandel te traceren is. Via de online productoptie 'historie' kunnen de oude bezoekadressen eenvoudig worden teruggevonden.

In de nota van toelichting wordt ook gesteld dat de afscherming van bezoekadressen voor veel ondernemers niet wezenlijk effectief zal zijn, omdat de onderneming elders dan in het handelsregister al een bezoekadres moet publiceren op basis van de ondernemingsactiviteit en de wet- en regelgeving die daarop van toepassing is. Wij zien niet direct in waarom als andere regelingen iets verplichten, dit een reden zou zijn om dezelfde verplichting voor het handelsregister te stellen.

De verplichtingen uit andere wet- en regelgeving omvatten ons inziens niet per se hetzelfde. Er is een groot verschil tussen het vermelden van het bezoekadres op een (btw-)factuur en het vermelden van dat adres in het handelsregister. In het eerste geval is het adres in principe alleen voor de ontvanger van de factuur beschikbaar, in het tweede geval is het adres voor iedereen - zonder voorafgaande registratie of kosten - te raadplegen op de website van de Kamer van Koophandel.

postadres

In de nota van toelichting wordt het verplicht publiceren van een postadres als alternatief voor het bezoekadres genoemd, zodat de onderneming bereikbaar blijft voor 'officiële post'. Dit wordt echter niet als goed alternatief gezien, omdat: *'Dit betekent dat alle afgeschermdde ondernemingen of rechtspersonen worden gedwongen om in een dergelijk postadres te voorzien, ook als ze helemaal niet om afscherming hebben gevraagd. Een postadres is te huur vanaf ca € 15,- per maand.'* De kosten voor een postadres lijken dus zwaar te wegen. Deze kosten zijn echter veel lager dan de kosten voor het huren van bedrijfs- of kantoorruimte. Om de ondernemers die geen problemen hebben met het openbaar maken van hun woonadres niet te dwingen tot het huren van een postadres, zou naar onze mening het beste gekozen kunnen worden voor een middenweg: een ondernemer heeft de keuze om een bezoekadres en/of een postadres te registreren, maar in ieder geval een van beide. Zo kan de ondernemer desgewenst zijn privacy beschermen, tegen kosten die te overzien zijn.

afschermen op verzoek

Een bezoekadres wordt volgens het voorgestelde artikel 51 van het Handelsregisterbesluit 2008 alleen afgeschermd als aan strikte voorwaarden is voldaan. Dit is begrijpelijk in het kader van de rechtszekerheid, maar de belangen van de ondernemer zouden hierbij niet uit het oog verloren moeten worden. Dit speelt des te meer als de ondernemer niet de keuze heeft om een postadres te publiceren in plaats van een bezoekadres.

Om de belangen van de ondernemer beter te beschermen, zouden wij er voorstander van zijn dat het adres na een marginale toetsing wordt afgeschermd. Hiermee wordt voorkomen dat een adres langer dan noodzakelijk openbaar blijft, met alle risico's van dien, omdat het onderzoek naar het al dan niet terecht zijn van het verzoek tot afscherming nog niet is afgerond.

Het is uiteraard wel een goed idee als de ondernemer op de hoogte wordt gebracht van andere manieren om zichzelf te beschermen. Ook zou van de ondernemer geëist kunnen worden dat die zich inspant om het adres ook op andere plaatsen af te (laten) schermen.

Na afscherming van het adres kan uitgebreider worden gecontroleerd of het verzoek tot afscherming voldoet aan de vereisten die voor afscherming gelden. Blijkt dat niet het geval, dan kan de afscherming alsnog ongedaan gemaakt worden.

Tot slot

Wij vinden het positief dat er wordt nagedacht over de privacy van de ondernemer in combinatie met het handelsregister. De aanname dat de meeste ondernemers geen problemen hebben met het verplicht publiceren van hun bezoekadres ondersteunen wij echter niet. Ter bescherming van de belangen van de ondernemer zouden wij graag zien dat deze de keuze heeft om een postadres in plaats van een bezoekadres te laten publiceren. De toetsing van een verzoek tot afscherming vindt bij voorkeur achteraf plaats, zodat een adres niet langer dan noodzakelijk vindbaar is.

Utrecht, 21 maart 2022,
Netwerk Notarissen
mr. Lucienne van der Geld, directeur
dossierverantwoordelijke: mr. Erja Zandijk

Netwerk Notarissen in een organisatie van 150 notariskantoren in Nederland met bijna 600 juristen die samen een expertnetwerk vormen op notariële onderwerpen. Zij vormen ook samen een denktank voor de veranderende maatschappij.